

Nr 5.

Av herr **Leander**, *angående förenkling av skatteuppbörds-
väsendet.*

En opartisk och uttömmande undersökning av frågan, huruvida den nuvarande uppbörden av kronoskattemedlen genom postverket är den förmånligaste och billigaste, skulle onekligen erbjuda ett ganska stort intresse. Därav skulle framgå, om de, som vid detta uppbördssystemets införande hyste sina betänkligheter mot detsamma, hade grundad anledning därtill, eller om postverkets försäkringar, att det utan svårighet eller nämnvärda kostnader skulle gå i land med den nya uppgiften, blivit rättfärdigade och under systemets praktiska tillämpning hållit provet. Utan vidare undersökning torde vara klart, att efter de forna uppbördsstämornas avskaffande en ökning ägt rum uti de exekutiva myndigheternas arbete.

Vid den förändring av uppbördsväsendet, som kom till stånd med kronofogdeinstitutionens upphörande, påyrkades från åtskilliga håll, att det även för landsbygdens del skulle överlätas åt de kommunala myndigheterna att uppbära kronoskattemedlen, såsom förhållandet av ålder varit i städerna. Ännu hysa många den åsikten, att detta varit den lyckligaste lösningen av frågan. De kunna därvid såsom exempel åberopa Danmark, varest kommunalstyrelserna på respektive kommuners ansvar och mot visst vederlag från staten uppbära och redovisa denna tillkommande skatteintäkter. Metoden lär visat sig fördelaktig. Och man torde näppeligen kunna tänka sig en bättre eller mera naturlig ordning än att låta samma myndigheter ha hand om uppbörden av såväl kommunal- som statsskatten. Det med allt större skärpa framförda kravet, att inbetalningen av kronoskatten — såsom fallet i de flesta kommuner är beträffande kommunalskatten — måtte uppdelas i flera terminer, skulle lätt nog kunna tillmötesgå, därest de mera smidiga kommunala myndigheterna anförtroddes bestyret med uppbörden av skatten också till kronan. Man skulle rent av kunna tänka sig möjligheten,

att båda slagen av här ifrågavarande skatter uppfördes å samma debetsedel, samt att de skatteskyldige bereddes tillfälle att månadsvis inbetala viss del av den samfällda skattesumman.

Ehuru systemet att låta de kommunala myndigheterna sörja för upp-
börden av såväl ena som andra slaget av skatter äger tillämpning i våra städer, råder likväl där det egendomliga förhållandet, att upp-
börden är delad på tvenne myndigheter, av vilka den ena uppbär och redovisar kommunal-
skatten och den andra kronoskatten. Uppbörden av den förra äger näm-
ligen rum på drätselkammarens ansvar och av den senare på magistratens.
Man kan starkt ifrågasätta ändamålsenligheten av en dylik anordning, oak-
tat den innehar ålderns hävd. Att upprätthålla två myndigheter, som uti
här ifrågavarande hänseende ha samma funktion, vid sidan av varandra kan
knappast försvaras vare sig ur sparsamhets- eller organisationssynpunkt.
Det drager ökad kostnad, utan att därigenom någons fördel främjas.

Såsom exempel på oformligheten av nu gällande ordning kan anföras,
att grundavgiften till den allmänna pensionsförsäkringen uppbäres av den
ena av nämnda myndigheter och tilläggsavgiften av den andra myndig-
heten, oaktat båda dessa avgifter skola inlevereras till den gemensamma pen-
sionsfonden.

Det mest naturliga vore tvivelsutan, att städernas drätselkamrar finge
övertaga hela upp-
börden. I det förhållandet, att första steget till magistra-
ternas avskrivning kan anses taget genom tillkomsten av lagen angående
kommunalborgmästare, ligger en uppfordran till åtgärders vidtagande att
få berörda angelägenhet ordnad på mest praktiska sätt. Vad som kan
sparas, bör också sparas. Jämte anordningen med endast en upp-
bördsmyndighet vore skäl tillse, att skatteexekutionen komme uti intimt samband med
upp-
bördsinstitutionen eller att samma myndighet hade sig anförtrott båda
dessa saker. Stadsfogden t. ex., som ju har att indriva skatten, kunde sät-
tas i spetsen för upp-
bördsverket och med sin underlydande personal om-
besörja även upp-
börden. Det bleve därigenom mera enhetlighet och arbe-
tet enklare och billigare. Det mångskriveri, som vållas därav, att hand-
lingarna skola sändas från den ena myndigheten till den andra, kunde näm-
ligen genom härovan skisserade anordning undvikas.

Men även vad landsbygden angår, skulle, såsom ovan antytts, krono-
upp-
börden kunna med fördel anförtros de kommunala myndigheterna, som
stå i livlig beröring med allmänheten och utses inom denna. Viktigast är
emellertid, att den rådande dualismen inom städernas upp-
bördsväsen av-
skaffas.

Att kommunerna borde komma i åtnjutande av skälig ersättning för besväret att genom sina organ uppbära och redovisa kronoskatten, torde få betraktas såsom en självskriven sak. Då nu utredning pågår angående spörsmål, som stå uti intimt samband med här berörda ämne, exempelvis frågan om städernas skyldighet att genom av dem avlönade tjänstemän utföra visst arbete för statens räkning, frågan om ett mera effektivt skatteindrivningssystem m. fl., synas välgående skäl tala för, att en undersökning eller ett övervägande måtte äga rum angående ändamålsenligheten av ett gemensamt krono- och kommunaluppbördsväsen.

Jag tillåter mig vördsamt hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t taga i övervägande, huruvida en förenkling av skatteuppbördsväsendet kan åstadkommas genom att överlåta åt samma myndigheter uppbörden av såväl krono- som kommunalskattedelen, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill ett dylikt övervägande kan giva anledning.

Stockholm den 12 januari 1922.

Ulrik Leander.

